

Američani strli 25,000 Nemcev

NEMCI RESNO TEPENI NA VZHODU IN ZAHODU

London. — Zadnje dni so se razkoračili ameriški fantje na zapadnem delu Normandije in so Nemca prav zares usekali po buči. Na petih mestih so predrlji nemško črto s tanki, za katerimi je takoj pritisnila pehota. Kakor izgleda, so poslali naprej tiste oddelke, ki so že v Afriki presekali nemške vrste. Amerikanci so zmedli Nemce in jim prišli za hrbet ter jim odrezali pot, da Nemci niti bežati nimajo kam. Po zadnjem poročilu so bili Amerikanci samo še par milj od važnega pristanišča Granville, ki bo gotovo vsak čas padlo. V šestem dnevu nove ofenzive so že dosegli naslednje uspehe: kakih 5,000 Nemcev so pobili, okrog 10,000 ujeti, kakih nadaljnjih 10,000 pa jih imajo v zavlju, tako da se bodo morali dati ujeti ali pa ubiti.

Na Pacifiku so Amerikanci izčistili celi polotoček ob luki Apra na Guam. Tam vihra spet ameriška zastava. Japonci so se umaknili za svoje utrde v notranjost otoka. Leteče trdnjave iz Kitajske so razbijale najvažnejše japonske jeklarne v Mančuriji. Iz Italije imajo Zavezniki še 600 milj do Berlina, iz Francije 624. Rusi pa komaj dobrih 300 milj. Reka Vistula na Poljskem je zadnja večja naravna ovira za Ruse, preden pridejo do utrdb v Nemčiji. Vzhodno obalo te reke imajo v svoj rokah celih 60 milj daleč, toda Berlin poroča, da so Rusi že prišli čez reko in se bližajo Varšavi od strani. Blizu milijon ruskih vojakov prodira proti Varšavi od severozhoda in jugovzhoda, čete, ki so zavzele Brest Litovsk, pa od vzhoda. Dalje so Rusi samo še 27 milj od mesta Riga in so napeli vse sile, da zavzamejo Kaunas. Na vsak način hočejo zajeti nemško armado kakih 300,000 mož v Estoniji in Latviji.

Na srednjem delu fronte pa je istočasno udarila po Nemcih Druga britiška armada in je napredovala do tri milje sedem milj na široko.

V Italiji se britiške čete, največ iz Nove Zelandije in Indije, tepejo za Florenco, do katere imajo še pet milj. Nemci so jih pognali malo nazaj, potem so se morali pa spet Nemci umakniti. Pričakujejo, da se bo mesto vsak čas podalo.

SIJAJNA PROSLAVA ZLATEGA JUBILEJA KSKJ

Joliet, Illinois. — Nedelja 30. julija je bila za slovensko naselbino v Jolietu velik pomenljiv zgodovinski dan. Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota je proslavila svoj zlati jubilej ali petdesetletnico svoje utstanovitve. Vsa naselbina si je nadela za ta veliki dan posebno praznično obleko. Slavnost se je pričela dopoldne, ko so se začele zbirati množice ljudstva še pred deseto uro. Dospeli so zastopniki in zastopnice mnogih zunanjih društev iz sosednjih in oddaljenih naselbin. Zbiranje se je pričelo pri šolski dvorani sv. Jožefa. Zelo pestro povorko je vodil oddelek vojakov z oklopnimi in manjšimi vojaškimi avtomobili. Nato so sledili uniformirani mladinski oddelki, kadetinja KSKJ in kadetinja SZZ. Nato so sledila društva, glavni odbor, častni gostje in drugi. Povorka je šla po Clay streetu, po Indiana Ave. več blokovi doli proti glavnemu delu mesta, na kar je krenila nazaj na Chicago street in po istem proti cerkvi in nato v cerkev k slovenski službi božji, ki se je služila ob 11. uri.

Glavni urad KSKJ, kakor tudi veličastna cerkev sv. Jožefa in vsa okolica je bila sijajno okrašena z zastavami. Tako tudi notranjost cerkve sv. Jožefa. Veličastno so donele močnejše glasne orgle cerkve sv. Jožefa. Petje v cerkvi je bilo sijajno in lepo. Slovesna sv. maša, katero je daroval preč. g. župnik in duhovni vodja KSKJ Rev. M. J. Butala v navzočnosti prevz. nadškofa g. S. Stritcha in premil. g. škofa F. Magner, iz Mar-

quetta, ter dveh častnih slovenskih gostov veleč. g. kanonika J. J. Omana in veleč. g. Cirila J. Zupana ter več drugih in domačih duhovnikov. Med mašo je imel najprvo slovesno pridigo marquettski premil. g. škof Magner, ki je prelepo govoril o Baragi. Po maši pa je imel nagovor prevz. g. nadškof S. Stritch iz Chicago, ki je vznese-eno govoril, kako je treba skrbeti, da ostane človek dober in Bogu vdan. Slovenski narod je bil vedno bogaboječ narod, veren in je za svojo vero tudi mnogo žrtvoval v zgodovini. Branil je pred Turki in s tem branil zapadno Evropo. Ta narod je dal tudi tej deželi velikega misijonarja Barago. Govor nadškofa je bil globoko zamišljen in pomenljiv.

Po končanih slovesnih opravilih v cerkvi pa je narod krenil na hrib na veliki lepi farni vrt, ki se nahaja poleg pokopališča sv. Jožefa. Tam imajo veliko obsežno dvorano, paviljono za točenje pijač in sijajne prostore za zabave. V dvorani je bil prirejen domačim in tujim gostom sijajen banket, katerega se je udeležilo gotovo do kakih 700 ali 800 ljudi. Zunaj na zabavalšču pa je moralo biti do kakih 2000 ljudi. Banket je (D dalje na 4. strani)

KAKO PREVAŽAJO RANJENCE

Fantje 7. armadne letalske sile spravljajo ranjenega tovariša iz ameriške ambulance na aeroplan, od koder bodo naredili z njim prvi del 3.500. milj dolgega poleta nad vodo v bolnišnico na Havajskih otokih. Prizor se godi na letališču na otoku Saipan.

BOLNIŠKO LETALO IZGUBLJENO NAD MORJEM

Washington. — Vladni oddelek naznanja, da se je zadnje sredo izgubil armadni prevozni aeroplan nekje med Islandijo in Newfoundland. Gori je bilo 26 oseb, med njimi 18 ranjencev na nosilih. Name-njen je bil iz Skotske v Mitchell Field, N. Y. — V sredo zjutraj je aeroplan sporočil, da mu bo vsak čas pošel gasolin. Več kot 150 letal iz Z. d. in Kanade je šlo iskat ta pogrešani C-54 aeroplan, pa brez uspeha. Naša mornarica in obrežna straža sta z ladjami preiskali tisto okrožje, pa tudi nista nič našli. Nihče na tem aeroplanu ni doma iz srednjega zapada. V četrtek pa je strmoglavil na zemljo neki bolniški aeroplan na Skotskem. Ubitih je bilo 22 ljudi, med njimi 16 ameriških ranjencev. Odkar so Z. d. v vojni, je bilo že 250,000 bolnih in ranjenih vojakov prenešenih po zraku.

DANAŠNJA MLADINA

Chicago. — Neki Robert Fleming iz 5530 W. 64. St. se bori s smrtjo v bolnišnici, kamor so ga ravnokar pripeljali, ker ima kroglo v hrbtu. Policajem je povedal, da se je sprehejal z neko deklico pred salonom na 63 St. in Central Ave. o pol ene po polnoči, pa so prišli ven trije fantalini in govorili nesramne opazke proti deklici. Fleming se je začel pregovarjati z njimi, pa je eden izmed njih ustrelil nanj, na kar so vsi trije zbežali. Petnajstletni fantički bi morali biti v postelji ob takem času, ne pa s frframi postavati okrog salunov.

ONKRAJ LUŽE

Washington. — Vojni in mornarični oddelek naznanja, da je sedaj blizu šest milijonov naših fantov na bojnih pozoriščih prek morja. Samo od armade jih je tam nad 4,000,000 od 7,000,000, toraj več kot dvakrat toliko, kakor jih je bilo v prvi svetovni vojni; pred Božičem pa jih bo prek vode nad 5,000,000.

ŠIRITE "AM. SLOVENEK"!

KRIŽEM SVETA

— Normandija. — Kakor je povedal neki ujeti nemški častnik, je bil maršal Erwin Rommel ranjen in šest ur nezavesten, ko so pred kratkim zavezniški letalci za angleško-nemško fronto zadeli njegov avtomobil.

— Chicago. — Četudi je v Z. d. povprečno vsak dan 7000 manj avtomobilov v rabi, vendar je bilo tako po celi deželi kakor tudi posebej v Chicagu več avtomobilskih smrtnih nesreč v prvih šestih mesecih tega leta kakor v isti dobi lansko leto.

— London. — Ko je ruska armada začela prodirati globlje na Poljskem, so se tudi tri divizije domače poljske armade in del četrte divizije, skupaj od 15 do 30 tisoč mož, začele na odprtem boriti z Nemci. Ni se jim posrečilo priti v stik z ruskimi poveljniki. Usoda teh divizij je neznana.

— Washington. — Državni oddelek je prejel neuradno poročilo iz Turčije, da se je Bolgarija obrnila do Nemčije, naj odstrani iz Bolgarske vse svoje čete.

— London. — Robotska nadloga na južno Anglijo je vedno večja. Izgleda, da izpuščajajo Nemci te bombe iz več različnih krajev in imajo preračunano, da jih pride cela vrsta ob istem času. Angležem je začela vreti kri. Neki londonski list zahteva, naj Angleži v povračilo porušijo 1,000 manjših nemških mest.

— Washington. — Ameriške podmornice na Pacifiku so potopile nadaljnjih 17 sovražnih ladij. Vsega skupaj so potopile v juliju 48 japonskih ladij, večinoma takih, ki so vozile za-loge.

— Des Moines, Iowa. — Podpredsednik Wallace je izjavil, da je na demokratski konvenciji propadel, ker je Wall Street podkupil nekatere demokratske voditelje na jugu, da pa jug na splošno nikakor ni proti njemu.

ZAPUŠČENI OTROCI SI IŠČEJO NOV DOM

Chicago. — Ker ju je mati zapustila v vstopnem prostoru nekega kino gledališča, čakata dve sestri, sedemletna Mary in petletna Lucy, da bi jima kdo ponudil nov dom. Vsi ljudje so bili že odšli domov, po omenjeni dve deklici pa ni prišel nihče; upravitelj gledališča ju je tedaj vzel na začasno oskrbovališče United Home Finding Service, 343 - S. Dearborn St. Lucy in Mary sta pa samo dva otroka izmed 4,000 otrok, ki so bili na en ali drugi način od staršev zavrženi in zapuščeni in za katere si omenjeni zavod prizadeva najti začasno domove. Vsak izmed teh otrok bo prinesel svetel žarek sreče v take družine, kjer nimajo svojih. Krušni starši bi ne bili na denarni izgubi, ker zavod plača stroške za otroka, pač pa ni mogoče teh otrok trajno adoptirati ali vzeti za svoje.

NA POTI V MOSKVO

Teheran, Iran. — Tukaj se je ustavil poljski ministrski predsednik Stanislaw Mikolajczyk, ki je prišel iz Kaira in je namenjen v Moskvo, kjer bi se rad malo pogovoril s Stalinom. Na ozemlju, ki so ga Rusi osvobodili na Poljskem, ne priznavajo njega in njegove poljske zamejne vlade v Londonu, ampak domačo poljsko osvobodilno vlado. Churchill pa se je spretno potegnil za Mikolajczyka, tako da ga Stalin skoraj mora sprejeti, če se noče naravnost po robu postaviti angleški vladi.

POKLICANA DOMOV

Rim. — Dva najbolj znanih ameriških divizijskih poveljnikov sta bila poklicana domov, da prevzameta nove službe. To sta Maj. Gen. Charles Ryder, poveljnik 34. pehotne divizije, in Maj. Gen. Ernest M. Harmon, poveljnik 1. oklopne divizije. Odlikovala sta se v Afriki in v Italiji.

KORUZA NA TOČKE

Washington. — Od zadnje nedelje naprej je koruza v kantah spet na točke. Od 1. maja pa do zdaj ni bila. Za kolikor je bilo treba prej 6 točk, bo treba zdaj samo 3.

SLOVENSKI ČASTNIK POROČA IZ FRANCIJE

Chicago. — Ameriški Slovenec, ki je danes nadporočnik z ameriško invazijsko armado v Franciji, je poslal svojemu stricu pismo, ki je bilo ravnokar priobčeno v clevelandški "Enakopravnosti". Tisti del pisma, ki se nanaša na razmere v Sloveniji, se takole glasi:

"Naši vojaki so ujeli nekaj Nemcev ter jih pripeljali v ožadje. Kako sem bil presenečen, ko sem našel med njimi dva Slovence. Oba sta mlada in sta doma iz vasi blizu Maribora. Zanimivo jih je bilo poslušati, ko sta mi več ur pripovedovala svojo zgodovino. Med pripovedovanjem sem si mislil: Tu sta dva Slovence, ki sta še pred nekaj urami rabila puške za nemško armado; sedaj pa govorita z menoj slovensko v Franciji.

"Pripovedala sta mi, kako so Nemci izropali kmetije in domove. Pobrali so jim vso živino in poljske pridelke. Tudi če je poginil prašč, so se bali, da se bodo Nemci maščevali nad njimi. Naglaševala sta, kako so Nemci grozili, da bodo pobili armado."

družine, ako bi onadva ne šla v nemško armado.

"Eden je pripovedoval, da je videl, kako so Nemci pretepali sosedovo družino. Vzeli so tudi njegovega očeta, ki je bil star 55 let, in dela prisilno delo. Re-kla sta, da so mnogi poizkušali, da bi pobegnili na Angleško preko Italije, toda se jim ni posrečilo.

"Potem so bili pripravljeni, da vstopijo v Titovo osvobodilno vojsko, toda so jih zajeli Nemci ter jih poslali na rusko fronto. Eden izmed ujetnikov je star le 19 let ter je v nemški armadi že dve leti. Temu je bilo stavljeno na izbero: Umri od lakote ali pa vstopi v nemško armado."

GENERAL McNAIR UBIT NA FRANCOSKI FRONTI

Washington. — Lt. Gen. Lesley J. McNair, "možgani ameriške vojske" in mož, ki mu vsi pripisujejo zaslugo, da je tako imenitno pretvoril vpoklicane civiliste v trdo boreče se vojake, je bil ubit od sovražnega ognja v Normandiji, kakor je sporočil Vojni oddelek te dni.

Do sedaj je on najvišji ameriški častnik, ki je padel v boju. Kot pravi kratko vojno poročilo, je bil ta 61 letni prejšnji poglavar ameriških čet na kopnem smrtno zadet, ko je opazoval bojevanje čet na prvi frontni črti med nedavno ofenzivo.

Gen. John J. Pershing, pod katerega poveljstvom je McNair v prvi svetovni vojni postal brigadni general, ko je bil komaj 35 let star — bil je tedaj najmlajši ameriški general v Franciji — je izjavil: "Bil je velik vojak in njegova prezgodnja smrt bo velika izguba za vojsko in za deželo."

Pred kratkim je čutil, da je izvršil svojo velikansko nalogo zmagala.

KATOLICANI NA GUAMU, KJER SO ZDAJ HUDI BOJI

New York. — Dne 20. julija so se ameriške čete po 17 dnev-nem bombardiranju izkrcale na otoku Guam, silno važnem koščku zemlje, ki je ameriška in katoliška. V kampanji proti Japonski je otok skrajno velikega pomena, ker ima dobro pristanišče in bo nudil izvrstna letalska oporišča za dolge poletenad Tokyo.

Otok spada v skupino Marianas, ki jo je odkril Magellan leta 1521. Od tedaj je bil v španski oblasti do 1898, ko ga je Španija prepustila Zedinjenim državam. V tej vojni je bil ta otok prvi, ki so ga Japonci zasedli; naskočili so ga dva dni po Pearl Harborju. Ameriška posadka 200 mož je bila premagana od 8,000 napadalcev.

Dne 1. marca 1911 je Guam postal apostolski vikariat pod duhovniško upravo očetov kapucinov. Sedanji apostolski vikar je škof Mihael Angel Olano, O.F.M. Cap. Katoličanov na tem otoku je 21,500, vseh drugovercev skupaj pa samo 270.

Ko so prišli Japonci, je škof spremenil svojo katedralo v koncentracijsko taborišče za 600 ameriških mornarjev in civilistov, ki so bili čez tri dni prepeljani na Japonsko. Čez 20 mesecev so škofu dovolili iti v Indijo. V mestu Bombay pomaga nadškofu Robertsu, sedaj pa namerava priti nazaj na Guam skozi Avstralijo. Domačini na Guam so mešano, v glavnem pa malajsko pleme. Imenujejo se Chamorros.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prosi, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka jutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

PRUSKO JUNKERSTVO

"Junker" je značilno ime, ki so si ga nadelali mladi pruski plemenitaši v začetku devetnajstega stoletja. Pomeni mladinsko strujo.

Bilo je v času, ko se je trhlili temni srednjeveški politični in socialni red poslavljati v zapadni Evropi. Iz uspele revolucije ameriških kolonistov je zavel v nekaj desetletjih preko sveta nov sveži duh svobode in demokracije. Po vsej Evropi je našel svoj odmev. Ta odmev je bil tako silen in učinkovit, da je tedanje evropske vladarje prisilili popustiti ljudstvom nekaj politične svobode in nekaj pravic. V Angliji, Franciji, Avstriji in drugod so prišle na površje gotove politične reformacije in nov duh je objemal vso zapadno in srednjo Evropo. Celo v Rusiji so morali carji marsikaj popustiti, če tudi le malo v primeru z zapadom.

Tudi v Nemčiji se je kmalu začutil duh novega časa. Posebno po onih krajih, kjer se je razvijala razna industrija, je pričelo dvigati svojo glavo nemško delavstvo. Reakcija industrijalcev se je dvigala na drugi strani. Ti so bili v veliki večini iz vrst bogatih pruskih plemenitašev, ki so imeli investirana svoja bogastva v nemški industriji, dalje je imelo plemenitstvo v zakupu tudi vsa veleposestva in vsa naravna bogastva. Borba med onimi, ki so posedovali in imeli in onimi, ki niso imeli, to je delavci in nižji sloji, je nastala in se razvijala v večji in večji obseg. Delavstvo je vstajalo in zahtevalo svoje pravice. Vlade so morale v teh bojih popuščati, ker delavska zavednost je narasla bolj in bolj. V parlamentu so bile velike borbe. Bolj demokratični poslanci so bili za širše politične in socialne reformacije. Zastopniki veleindustrijalcev in veleposestnikov pa so bili proti in so zahtevali, da se demonstracije zatira v kali in, kjer koli treba, tudi s krvjo. Najhujši in najbolj zagrizeni v tem so bili plemenitaši iz Prusije, posebno še iz Vzhodne Prusije. Tam so še posebno neomejeno vladali pruski plemenitaši. Lastovali so vso zemljo, gozdove, in sploh bili so gospodarji nad vsem. Priprosti ljudje so bili tlačani najnižje vrste. Pred plemenitaši so morali padati na kolena, jih častiti in jim delati tlako, za prav malo ali skoro nobeno odškodnino. Že s svojim lastnim nižjim ljudstvom so ravnali slabo. Naravnost živinjsko so pa ravnali z ljudmi drugih narodnosti. Poljake in Ruse sploh niso imeli za ljudi. Ernest Hartz v svojem opisu pruskega junkerstva pravi, da so se pruski junkerji vedno imeli za višje gosposko ljudstvo in da so v Vzhodni Prusiji dejali, da so prisiljeni radi zemljepisnega slučaja živeti med človeškimi teleti. Imeli so v mislih Poljake in Ruse. Taki ošabneži so bili Prusi vedno. Slovan sploh človek ni bil pri Prusu.

V takih težkih razmerah so posijali žarki novega časa tudi v Prusijo. Izgledati je začelo, da duha novega časa ne bo mogoče ustaviti niti vladni sami. Pruski plemenitaši so postali nervozni. Začeli so organizirati med seboj takozvane viteze, ki so v nočeh napadali mesta in vasi, kjer koli se je pojavljal duh novega časa ali kako delavsko gibanje. S strahovladno so vladali. Bili so to tedaj mlajši pruski aristokrati najbolj nasilne vrste. Vladali so s prežiranjem. Zaničevali so vse, kar ni bilo njihove vrste. Nadelali so si ime "junkeri", ki se jih drži še danes.

Ti pruski junkerji so pa obdržali kontrolo nad prusko vojsko. Bogati plemenitaši so se znali pozneje vrniti tudi na vsa višja odgovorna mesta nemške vojske po zedinjenju vseh nemških držav, in ta klika je vodila nemško vojsko v zadnji vojni in jo je vodila do prav zadnjih časov. Pruski plemenitaši, razni grajsčaki in drugi magnati imajo večnoma vsi višje vojaške čine, kot generali, maršali, itd. Organizirani pruski junkerji sploh niso pustili častnikom, ki so bili drugih nazorov in mišljenj, višje kot največ do kakega polkovnika. Če je hotel postati kaj več, je moral dobiti od organiziranih junkerjev odobritev, ki so jo pa dovolili le svojim najbolj zvestim hlapcem.

Prusi so potomci starih Tevtonov, katere omenja zgodovina že v 4. stoletju pred Krivstvom. Bili so naseljeni

ob ustju reke Elbe, po pokrajini, kjer je zdaj mesto Hamburg in še bolj v notranjem dežele. V zvezi s Cimbri so napadali Rimljane in jim povzročali večkrat velike preglavice. Marij jih je premagal leta 101 pred Kr. Stari red Tevtonov je obstajal do leta 1809, ko ga je popolnoma odpravil Napoleon, ko je Nemce premagal. Duh pa je ostal in so ga osvojili kot posebno dedščino pruski plemenitaši.

Pruski junkerji, kakor že omenjeno, so se znali spretno uveljavljati v nemški vojski. Pa tudi vsa Nemčija je vedno nihala gospodarsko in politično pod njihovo zakulisno politiko, ki je nosila v zadnjih 80 letih masko vsenemstva. Dirigiral pa je v ozadju prusjanizem.

Junkerji so vrgli v zadnji vojni kajzerja Viljema, kakor hitro so spoznali, da je vojna zgubljena. Rešili pa so na zelo zvit način nemško narodno gospodarstvo in dobili mesto temeljito zasluženega najstrožjega miru — prav milosten mir. Potem so zahrbtno tuhtali, kako bi Nemčijo ponovno spravili do moči, da bi zavladali svetu. Najprvo so podpirali 14 let weimarsko republiko, potem so podprli Hitlerja in ga postavili kot kozla na čelo Nemčije, naj bi za nje zmagal in pridobil Nemčiji svet in slavo. Če bi pa propadel, naj pa kot grešni kozel nosi vse nemške grehe pred svetom.

Zdaj, ko je jasno, da za Nemčijo v tej vojni ni upanja za kakšno končno zmago, iščejo priliko, da bi se znebili grešnega kozla Hitlerja, katerega so prej sami pomagali do moči. S tem, da bi se nasilno, ali s kako "revolucijo" znebili Hitlerja, bi se pruski junkerji radi pokazali svetu kot nasprotniki Hitlerja in bi lahko izjavljali: mi smo Hitlerja vrgli, mi smo se ga sami znebili in hočemo mir. Tako pruski junkerji.

Izgleda pa, da so se to pot namazali Hitler in z njim tudi pruski junkerji. Svet danes ne zaupa ne prvemu ne drugemu. Hitlerja in junkerje čaka žalosten konec.

Če je nesporazum med Hitlerjem in pruskimi junkerji resničen, kar do neke mere bo, tedaj se merita znotraj Nemčije dve sili, to so Hitler in njegovi somišljeniki, na drugi strani pa pruski junkerji. Kdo bo zmagal zdaj, je za svet malega pomena. Oba tabora sta za zavezniški svet nevarna sovražnika. Oba je treba spraviti s poti in uničiti, če hoče svet imeti mir.

Prusjanizem je za svet gadja zalega.

RAZNE NOVICE IZ
LA SALLE

La Salle, Ill.

Dne 9. julija so se zbrali vsi bratje in sestre Gregorič v Maple Gardens, severno od Peru, Ill., tako tudi sinovi in hčere, in so hčerke pripravile za Mr. in Mrs. Frank Gregorič prav lepo domačo gostijo za 42 letnico, odkar sta poročena. Poročila sta se v cerkvi sv. Stefana, Chicago, Ill., julija 1902. Veselo so se imeli na tem slavlju. Dragi prijatelja, prejmita od nas vseh Slovencev prav lepe častitke, da bi vama Bog dal dočakati zlate poroke pri najboljšem zdravju.

Vsem Slovincem veljajo naslednje besede, da dobrega prijatelja prav lahko srečati na velikem pikniku. In tak piknik bo 6. avgusta v Maple Gardens. Tja ste vsi povabljeni, prav vsi, tako tudi oddaljeni Slovenci. Mogoče ste namenjeni na počitek, — pridite sedaj! Morda se boste na tem pikniku s sestali s svojim prijateljem ali prijateljico. Ta piknik vam nudi fara sv. Roka. Father Kassovic bi prav radi, da zastali dolg pri fari izgine kakor kafa v steklenici, zato poprimo vsi in dolg bo izginil. Na svidenje 6. avgusta na pitniku!

In dne 27. avgusta bo pa spet "pitnik" ravno na tem prostoru za Slovenski narodni dom. Vabljeni ste spet vsi. Pomagajmo drug drugemu in šlo bo navzgor.

V nedeljo 23. julija so naš župnik Rev. Father Kassovic opravili sv. mašo za padlega vojaka Pvt. John Grdych. Bila je žalna slavnost. Ameriška legija je prikoralala v cerkev s svojimi zastavami, da se poklonijo novi pripeti zvezdi na naši službeni zastavi, zvezdi, ki predstavlja padlega Johna. Sedaj so že štiri take zvezde pripete nanjo. Father Kassovic so napravili prav lep govor

pri tej priliki, potem so pa molili in pripeli novo zvezdo na službeno zastavo. Ko je bilo to dovršeno, je trobentač zatrobil v zadnje slovo padlemu, pevski zbor je pa zapel God Bless America in je lepo prepeval pri sv. maši. Staršem padlega junaka naša sožalje.

Zadnje dni je prišel na obisk v La Salle Mr. John Riffel iz Jolietta, znani muzikant, ki ima harmoniko še Mrvarjevega izdelka iz Clevelanda. Obiskal je vse ožje rojake od Be-le cerkev. Tudi pri Tonetu na hribu se je ustavil za par ur in fino igral polke in mazurke. Katerih ni mogel ta dan obiskati, naj oprostite, ker bo še prišel. Pošilja pozdrave v Sheboygan, Wis. — M. M. in vsem drugim, z željo, da bi se še videli. Dobro, Johnny, le še pridite, saj je blizu in ti si še fest fant od fare.

Pozdrav vsem skup.

Faran.

NA OBISKU V COLORADI
Cleveland, Ohio.

Petnajst let je minilo, odkar sem bila v Coloradi, pa me je prišla želja, da grem in obiščem svoje sorodnike. Takrat sem bila na konvenciji Z. S. Z. in seznamila sem se tudi z ljudmi, katere bi po tolikih letih zopet rada videla.

Rezervirala sem si prostor na železnici kar cel mesec prej, kar je pač potrebno v teh časih. No, in 1. junija jo odri-nem proti Chicagu. Po par urah čakanja tam, smo se odpeljali naprej proti Denverju, in sicer z vlakom, ki je poznan kot najhitrejši vlak na svetu. Na 2. junija ob 9:30 uri zjutraj smo bili v Denverju. Po par urah čakanja, se odpeljemo v Pueblo, kamor smo prišli ob 5. uri popoldne. Na postaji vzamemo takši, ki me odpelje k moji sestri Mrs. Zdravje.

Veseli je bilo nepopisno, saj sem videla sestro in nje-

nega soproga po tolikih letih. Videla pa sem kar sem najbolj želela — svojo dobro, ljubo mater. Seveda vprašanja sem in tja ni bilo konca.

Pisala sem svojemu najmlajšemu bratu, ki živi v Salidi, da sem na obisku v Pueblo, in dne 5. junija je tudi on prišel tja. Sledilo je zopet veselje, ki ga ni popisati mogoče. Ko sem zapustila staro domovino, je bil komaj devet let star, sedaj pa je cel mož. Povabi me na avto in po kakih štirih urah vožnje se ustavimo na njegovi farmi. Rečem, da je kar veselje gledati to lepo polje. Vkljub temu, da ni dežja tam, je vse lepo zeleno in v bujni rasti. Namakajo namreč farme umetno, ter se prav malo menijo za dež, pa naj pride ali ne.

Z avtom smo se odpeljali, brat, njegova soproga, moja mati in jaz v gore. Prav visoko smo prišli do snega, ki je zopet užitek, katerega človek ne dobi kmalu. Sneg v juniju. Razgled je bil krassen in zrak tako čist, da bi človek lahko dočakal Metuzalevo starost. Ta zrak je res kakor balzam za pljuča, a malo nižje so toplice (Hot Springs), kjer si lahko pozdraviš revmatizem. Kdo pravi, da ni narava čudovita?

Po štirih dneh se odpeljemo nazaj v Pueblo. Pa me je prišla moja sestra Urška, ki živi kakih šest milj stran, iskati naj grem z njo za par dni. Ima tu lepo farmo, kjer živi z možem. Ima šest otrok, ki so pa že vsi odrasli. Kasneje me je peljala k mojemu bratru Antonu Skulu, kjer sem videla druge znance: Adolfa Jenko, Rudya Jenko, Johna Jenko in družino Pritekel. Obiskala sem tudi starega znanca Mr. Bojca in Mrs. Centa.

Čas je kar hitro tekkel pri prijateljih ljudeh. Pa tudi potreba je bila tako imenitna, da si je boljše ni misliti mogoče. Ko smo prišli nazaj v Pueblo, sva šli s sestro na obisk k mojemu bratu Franku Skull, Mr. in Mrs. Joseph Skerjanc, Mr. in Mrs. Tekavec, k družini Drobnik, družini Lesar in družini Rospeck.

Dalje smo bile na obisku pri Mrs. Fricel, družini Jeršin, Mrs. Snyder, Mrs. Strah, Mr. in Mrs. Frank Skerjanc, Mr. in Mrs. John Skerjanc, Mr. in Mrs. John Germ, ki je glavni predsednik K.S.K.J., in Mrs. Mary Mehle.

Žal mi je, da sem več imen pozabila. Prosim, oprostite in sprejmite vsi mojo najlepšo zahvalo za ljubezni sprejem in najboljšo postrežbo.

Hitro so minili trije tedni in pričela sem misliti na odhod domov. Sestra Mary me je spremila do Denverja. Tam se ustavimo pri Mr. in Mrs. Anton Jeršin, ki je gl. tajnik Z. S. Z., pri katerem smo tudi prenočile. Hvala za vse, Mr. in Mrs. Jeršin.

Nato smo bile za par dni pri bratu Josephu Skull, ki je nama razkazal Denver, katero je res lepo in zanimivo mesto. No, sedaj sem doma in kar dolg čas mi je po lepih krajih in dobrih ljudeh.

Sprejmite vsi mojo srčno zahvalo za vse, kar ste dobrega storili zame. Želim vam vsem srečo in ljubo zdravje, do katerega imate več prilik v tistih lepih gorskih krajih, kakor pa mi.

Ponovna hvala vsem za vse!
Mrs. Rose Grebenc,
1560 Clermont Rd.

PO ARGENTINI SEM IN TJA
Piše Rev. Janez Hladnik
Buenos Aires, Argentina.

(Dalje)

PROTI SEVERU.

Med tem smo postajali, pa zopet rinili dalje. Bernardo I-rigoyen, od koder se odcepi železnica na Santa Fe je že bil za nami. Postali smo v Rafaeli, ki je največji kraj, pri-

jazno mestece, ki ima 40.000 prebivalcev in je pomembno gospodarsko središče v severnem delu prov. Santa Fe. Vse naokrog so / prostrana žitna polja, kjer se prideluje ječmen, rž in pšenica; drugod pa so nas zvedavo gledale krave, ki so leno prežvekovale v senci paraisa, ki je najbolj običajno drevje v tistih krajih.

Rafaelo je ustanovilo 69 italijanskih družin l. 1881. Tudi sicer je okraj Castellanos, katerega je Rafaela glavno mesto, bil naseljen večinoma z italijanskimi življem, večinoma Piemontez.

Spet smo hiteli dalje. Ko smo prišli v Sunchales, je "sončenje" že znatno popustilo. Saj je bila že pet ura. Stopil sem malo ven, da vidim kak obraz. Spomnil sem se na rojake, ki živijo ne prav daleč od tam, toda na drugi prog, katere bi tudi kaj rad obiskal, namreč Gergoletovi, ki živijo v Vignaudu pri Monterosu. Žal vlak ni tako kot je bila cesarska pošta, ki je na željo potnikov včasih tudi zavila po drugi cesti.

Ko sem se ogledal, sem med vrvečo množico opazil duhovski klobuk. Kmalu sva si podala roke. Predstavil se mi je moj novi sopotnik kot salezijski duhovnik iz Monterosa. In tak sem vedel, da je on in njegova družina v tesnih zvezah z našimi rojaki Gergoleti v Vignaudu. Kako škoda, da so 50 km daleč! Drugače pač nisem mogel kot poslati pozdrav, ki so ga še tisti večer izročili in na katerega sem že davno dobil odgovor.

Dušeča vročina se je že umaknila prijetnemu vetriču, ki je oznanil, da je moral biti nekje dež in ko je začel dan ugašati, predno smo prišli v Ceres, smo videli na cesti luže. Res sem si preje želel, da bi nas poškopila kaka nevihta in nam ohladila razgrete vozove, toda sedaj sem bil pa še bolj vesel tega, da se je s parica izlila na oni del dežele, kajti sedaj bomo imeli prijetno noč in vožnjo brez prahu. Pravijo, da je pot od tam pa skozi Santiago del Estero navadno nekaj neznosnega radi oblaka prahu, ki ga vlak dviga.

SANTIAGO DEL ESTERO

Ceres leži na km 671 od Buenos Airesa. Je pomembno železniško mesto. Polje tam okrog je malo plodno, ker je dež kaj redka stvar. Severni del prov. Santa Fe spada že k ozemlju, ki nosi široko označbo "Čako." To so prostrane redkega gozda in širne jase, imenovane "pampe," ki služijo za živinorejo.

To leto pa so se vse tiste planjave spremenile v zelen vrt, ker je dosti dežja. Pač so prebivalci tistih krajev bili veseli letošnjega deževnega leta in z njimi tudi rastlinstvo. Samo ena skupina "prebivalcev", ki gre v mnoge milijarde, se pa za tako deževno leto nič ne zahvali: mravlje. Letos je nedvomno, potonilo silno tega mrčesa, ki je največja težava tistih dežel.

Jaz sem pa bil vesel deževnega leta, ki mi je 6. januar-ja naklonilo prijetno hladno noč, da sem v vlaknu na vožnji čez prašni Santiago vdobno zaspal in pozabil na vse neveselčnosti vožnje, o katerih so mi pravili drugi. Toda tudi mojega spanja je bilo konec, in sicer preje kot noči. Nekaj neprijetnega me je predrnilo in tedaj sem se kmalu zavedel kje sem, čeprav je bila temna noč. Saj je bil tako gost oblak prahu v kabini, da sem ga kar tipal. Prižgal sem luč, katera je pa le medlo posvetila skozi rumeni oblak, ki je napolnjeval ves prostor. Tako se je kadilo, kadar smo doma mlatili ajdo.

(Dalje prih.)

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Mr. Leo Jurjovec odšel v gor-
sko Colorado

Chicago, Ill. — Mr. Leo Jurjovec, glavni predsednik Zapaadne Slovenske Zveze in Slovenske posojilnice v Chicagu, "Reliance," je odšel zadnji petek v Denver, Colo., na polletno zborovanje glavnega odbora ZZS, ki se vrši ta teden. Želimo mu srečno pot in mnogo uspeha, pa tudi razvedrila v lepi Colorado.

Rojakinja umrla

Ely, Minn. — Dne 20. julija je bila položena k večnemu počitku Mrs. George Ferderbar. Njeno deklinično ime je bilo Cecilija Vajdetic. Doma je bila iz Dolenje Podgore pri Nemški Loki. Dočakala je 62 let. Bila je članica treh podpornih organizacij. Zapušča soproga George in devet otrok: George, Peter, Pvt. Albert v Colorado, Pvt. Joseph v Missouri, Pvt. John v Pearl Harbor, Molly, Theresa Koshek, Mary Johnson v St. Paul, Minnesota, in Pvt. Anna v Alabama. Tudi zapušča dva brata: Joseph Vajdetic v Ironwood, Mich., in Peter Vajdetic v Chicagu, in sestro Margaret v New York. Vsem sorodnikom naše sožalje. — J. J. Peshel.

Poroka

Ely, Minn. — Tukaj se bosta v kratkem poročila po Rev. Fr. Mihelčiču Mr. Frank Veranth z Miss Margaret Hutar. Mr. Veranth je zdaj zaposlen v obrambnem delu v St. Paul Minn., po vojni pa se bo vrnil v Ely, kjer bo vodil trgovino z lesnim materialom in premogom. Želimo jima mnogo sreče.

Na dopustu

Chicago, Ill. — Te dni prišel domov na kratek odhiti iz vojne službe pri ameriški trgovski mornarici Joseph Mlakar, sin družine John Mlakar iz 1925 W. 22 Pl.

Na obisku

Willard, Wis. — Mr. Jožef Jeras je prišel s soprogo in malo hčerko k staršem za par tednov na obisk. Ima dom v Lyons, Ill. — L. P.

Še en mesec

Chicago, Ill. — Chaplain Cpt. Leonard Bogolin sporoča, da vojaške bolnišnice, da bo moral še mesec dni ostati notri. Do zdaj se ni na nogah, morda pa bo prihodnji teden. Kakor je bilo že poročano, si je pred 5 tedni zlomil nogo.

Dva zakonska jubileja

Milwaukee, Wis. — V preteklih dneh sta dva slovenska para slavila redek zakonski jubilej: Mr. in Mrs. Anton Wacak, znana trgovca z železnino na 738 W. National Avenue, sta praznovala 40-letnico svojega zakona, Mr. in Mrs. Joe Marn, prejšnja lastnika znanega kegljišča in gostilne na 1101 So. 2nd St., ki živita sedaj na 1229 W. Washington St., pa 30-letnico.

Poroke

Milwaukee, Wis. — Poročno dovoljenje so vzeli te dni: John A. Johnson, 2106-A W. Highland Ave., in Rose Yakel, 2512 N. 9th St.; Anthony Remnitz, Port Washington, Wis., in Gertrude Boldt, 3218 W. Cherry St.; Theodore J. Sobek, 1422 So. 75th St., in Irene A. Volovšek, 1542 So. Pearl St.; Erich A. Lambrecht, 3125 W. Vine St., in Louise Malenšek, 1032 So. 34th St.

ŠIRITE "AM. SLOVENEK"!

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslovich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.

2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4678 Washington St., Denver, (16) Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, (16) Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
3. nadzornik: Anton Rutar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
4. porotnik: Joseph Godec, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M, So. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne račune naj se pošiljajo na glavna tajnika, vse priporočila pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmocni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

DOGODKI

iz slovenskih naselbin

Rojak umrl

La Salle, Ill. — Dne 14. julija je naglo umrl Sebastijan Anžlovar, star 77 let. Bil je menda prvi slovenski naseljenec v La Sallu. Zapušta več otrok in vnukov.

Hčerko so dobili

Milwaukee, Wis. — Rojenice so se zglasile te dni pri družini Edward Korošec, na 828 So. 8th St., in ji pustile zalo hčerko.

Državljanstvo

Milwaukee, Wis. — Za državljanstvo so zaprosili v zadnjih dneh sledeči naši ljudje: Mrs. Anna Zupančič, 1338 So. 97th St.; Mrs. Frances Ajčšek, 814-A W. Bruce St.; Joseph Anžur, 614 So. 3rd St.

UBOGI "SUPERMAN"

Rochester, N. Y. — Sedemletni Donald Vary je skočil doma iz okna 20 čevljev visoko in si zlomil obe nogi. V bolnišnici je povedal, da je hotel posnemati svojega najbolj priljubljenega junaka "Supermana".

FINANCIAL REPORT OF THE WSA FROM JANUARY 1, TO JUNE 30, 1944

FINANČNO POROČILO ZSZ OD 1. JANUARJA DO 30. JUNIJA, 1944

Receipts from Lodges — Prejemki od društev:										
Ldg. No. Dr. št.	No. of Membs. št.	Mortuary Fund Smrtn. Sklad	Sick Ben. Fund Boln. Sklad	Indemn. Fund Odkosk. Sklad	Benefet. Fund Dobrodel. Sklad	•Conven. Fund Konven. Sklad	Expense Fund Strošk. Sklad	First Yrs. Prvo-letni	Total	
1	206	\$1164.54	\$697.35	\$148.95	\$24.58	\$61.45	\$308.00	\$66.44	\$2471.31	
3	232	1238.55	792.60	168.90	27.66	69.15	346.00	38.96	2681.82	
4	57	292.44	168.00	40.80	6.92	17.30	66.50	.56	612.52	
5	151	906.06	582.60	118.80	17.88	44.70	225.00	44.07	1939.11	
6	41	196.26	144.00	29.70	4.92	12.30	62.50	8.83	458.56	
7	157	848.88	627.60	136.80	18.84	47.10	236.25	6.78	1922.23	
8	20	142.86	85.50	18.00	2.40	6.00	30.25	—	285.01	
9	127	564.51	408.00	90.45	15.16	37.90	190.00	30.02	1336.04	
11	20	103.18	66.00	15.90	2.42	6.05	31.25	—	224.80	
13	12	64.14	49.50	9.90	1.44	3.60	18.00	—	146.58	
14	116	652.36	435.00	87.15	13.66	34.15	170.75	69.58	1462.65	
15	28	240.47	141.00	28.20	3.90	9.75	48.75	14.16	486.23	
16	234	1172.42	813.45	179.70	28.22	70.55	353.50	76.24	2694.08	
17	72	317.32	268.50	53.70	8.64	21.60	108.25	45.91	823.92	
21	137	705.47	498.60	103.80	15.78	39.45	197.50	49.34	1609.94	
22	32	211.24	122.25	26.25	3.74	9.35	47.25	1.42	421.50	
23	47	272.00	169.50	34.80	5.84	14.10	70.50	13.06	579.90	
24	55	290.41	96.75	44.55	6.54	16.35	81.75	14.09	550.44	
26	32	184.14	105.75	21.15	3.84	9.60	48.00	6.78	379.26	
27	10	52.73	40.50	8.10	1.20	3.00	15.00	3.97	124.50	
28	16	45.56	54.00	11.70	1.92	4.80	24.25	—	142.23	
29	84	368.46	280.35	61.95	9.72	24.30	121.50	41.85	908.13	
30	16	92.92	23.03	5.85	1.92	4.80	24.00	—	152.52	
31	12	83.52	26.25	7.95	1.44	3.60	18.25	—	141.01	
32	81	409.26	290.25	60.75	9.64	24.10	120.50	13.40	927.90	
33	151	584.95	332.50	102.15	17.16	42.90	214.50	45.05	1239.21	
34	6	37.62	18.00	3.60	.72	1.80	9.00	—	70.74	
36	117	567.38	275.10	75.90	13.88	34.70	173.50	60.60	1201.06	
37	28	86.58	121.50	24.30	3.36	8.40	42.25	—	286.39	
38	44	217.02	172.50	34.50	4.98	12.45	62.25	21.83	525.53	
41	273	1422.17	579.75	161.55	31.62	79.05	399.00	248.67	2921.81	
44	24	187.93	83.85	17.25	2.90	7.25	36.25	5.76	341.19	
45	36	187.60	121.50	24.30	4.32	10.80	54.00	13.38	415.90	
46	17	62.29	63.00	15.30	2.04	5.10	25.80	11.27	184.80	
51	41	231.36	162.00	32.40	4.92	12.30	61.50	3.42	507.90	
52	28	201.60	88.50	17.70	3.20	8.00	40.00	3.60	362.60	
53	7	37.70	21.75	5.25	.82	2.05	10.25	9.78	87.60	
54	27	217.02	98.25	20.55	3.22	8.05	41.25	6.27	394.61	
55	18	86.77	65.25	13.05	2.24	5.60	28.45	3.42	204.78	
56	32	179.94	88.50	19.50	3.84	9.60	48.00	—	349.38	
57	11	40.32	—	9.00	1.32	3.30	16.50	5.46	75.90	
58	13	38.22	9.00	6.30	1.56	3.90	19.50	—	78.48	
59	43	183.74	133.50	26.70	5.10	12.75	63.75	44.94	450.48	
60	12	74.13	27.75	8.25	1.24	3.10	16.00	4.64	135.11	
61	3	31.31	18.75	3.75	.62	1.55	7.75	2.60	66.33	
62	2	30.25	13.50	2.70	.36	.90	4.50	—	52.21	
63	17	93.35	32.25	7.35	2.06	5.15	25.75	32.39	198.30	
64	17	127.06	60.75	14.85	2.22	5.55	27.75	4.36	242.54	
66	3	12.85	9.00	2.70	.36	.90	4.50	2.45	32.76	
		2,965	\$15,538.86	\$9,482.78	\$2,162.70	\$352.08	\$880.20	\$4,415.50	\$1,075.40	\$33,907.52

MEH ZA SMEH

NAROBÉ SVET

Gospa: (kuharici, ko je ta silno kašljala): "Mary, ako va vpraša moj mož, kdo je tako kašljal, recite mu, da jaz! Razumete?"

Kuharica: "Kakor ukažete: saj na svetu je itak že vse narobe; jaz moram kašljati, vi pojdate pa v kopališče!"

PRESENEČEN

"Nocoj vso noč nisem mogel očesa zatisniti, tako me je skrbelo nota, ki danes opoldne zapade!"

"Zakaj pa meni nisi povedal: jaz bi ti iz srca rad pomagal!"

"Ali mi morda posodiš lahko potrebni denar, zlati moj prijatelj?"

"To ne, toda lahko bi ti dal imeniten prašek, po katerem bi spal kakor polh vso noč!"

Miscellaneous Receipts — Razni prejemki:											
Taxes on FHA Loans — Davki na FHA posojila	\$ 771.13										
Fire Insurance on Loans — Zavarov. proti ognju FHA	163.47										
FHA Insurance — Zavarovalnina na glavico FHA	67.95										
Int. on FHA & Mortgage Loans — Obresti na FHA in hip.	3,135.05										
Profit on Bonds sold — Dobiček na prodanih obvez.	2,348.20										
Interest on Bonds — Obresti na obveznice	2,579.26										
Interest on Savings Accts. — Obresti na hranilne vloge	312.50										
Acc. Int. on War Bonds — Dotečeni obresti na voj. bondih	1,409.85										
Certificate Loans Increased — Posojilo cert. zvišano	174.91										
Total receipts — Skupni prejemki	44,869.64										
Balance December 31, 1943 — Preostanek	411,490.42										
Total — Skupaj	\$458,360.06										

Disbursements — Izdatki:											
Death Claims — Smrtnine	\$ 9,812.04										
Sick Benefits — Bolniške podpore	10,487.50										
Operation Benefits — Operacijske podpore	2,200.00										
Special Benefits — Izredne podpore	25.00										
Premiums for new members — Asesmenti za nove člane	108.80										
Commissions for new members — Provizije za nove čl.	271.25										
Prizes — Nagrade	315.00										
Total disbursed to lodges — Skupno izdato društvom	\$23,219.59										

Total disbursed to lodges—Skupno izdato društvom.....	\$23,219.59
Miscellaneous Disbursements — Razni izdatki:	
Officials' Salaries — Uradniške plače.....	1,407.68
Social Security — Socialna zavarovalnina.....	44.14
Withholding Taxes — Pridržani davki.....	175.80
Supreme Medical Director — Vrhovni zdravnik.....	57.00
Salary of Home Office Employee — Plača pomočnice v gl. uradu.....	465.24
Traveling & Per diem — Vožnja in dnevnice.....	70.00
Insurance Depts. — Zavarovalninski departmenti.....	184.00
Printing, Stationery & Ads — Tiskovine, potrebščine in oglasi.....	122.99
Calendars — Koledarji.....	465.04
Postage, telephone & express —	

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

"Hvala lepa za razgovor!"

"O, nič posebnega, gospod! Če boste še kdaj kaj potrebovali, kar k meni pridite v vas!" In odkrevsal je za vozičkom po cesti.

XXII.

Ko je kmetič izginil za ovinkom, se je Moreno za nekaj trenutkov sanjavo zagledal v daljavo. Zdal je pač поблиže spoznal Orano in njeno družino. Čeprav je izvedel o svoji ženi samo lepe in dobre novice, se je zdelo, kakor da ga vseeno niso poseben razveselile.

"Bolj všeč bi mi bilo, če bi bila preprosto dekle brez premoženja," si je dejal, pazljivo ogledujoč ogromni vrt in grad, ki se je zdelo, da ne živi v njem živa duša.

Tisti trenutek je bilo res še vse preveč razlike med njo in med njim.

"Pozneje bomo to razliko že premostili," si je prigovarjal, "potem me bodo morda sprejeli bolj odprtih rok. Za zdaj ne pomenim ničesar za te ošabne deželane. Današnje denarno plemstvo je na svojo dozdnevno modro kri pač še bolj ponosno kakor nekdanje plemstvo, ki se je opiralo vsaj na slavno preteklost in na slavno ime."

Globoko je vzdihnil. Zdelo se je, kakor da bi pogled na ta razkošni grad in pripovedovanje preprostega kmetiča o razmerah v njem hudo omajalo njegov prirojeni španski ponos.

Prigovarjal si je: "Ne maram, da bi mi to šlo do živga. Sicer pa, ali ne dolguje to punce meni svojega življenja?" V jezi ni pomislil, da žali svojo ženo.

Priprl je oči in še enkrat s pogledom preletel razkošno ljubezen prostranega vrta in mogočnost gradu v njem.

"Kakor v pravljici o speči Trnjulčici," si je dejal. "Pravijo, da ni grajska gospodična vesela. Razumljivo. V tem velikem vrtu se zdiš kakor izgubljen, če ne vre okrog tebe novo, mlado življenje. 'Nehote si je v duhu predstavljaj na grajskih stezicah svojo ženo, okrog nje pa žrvgoleče, smejoče se otroke ..."

Na lepem ga je streslo po vsem životu. Sto metrov pred njim je po ozki grajski stezi prihajalo malone naravnost proti njemu mlado dekle. Bila je oblečena v temno obleko, da so se njeni zlati lasje še bolj slikovito odražali od temnega ozadja. Ob njeni desnici sta korakala dva velika ruska hrta. Dekle je stopalo počasi, upirajoč oči v tla.

Po divjem utripu srca in po živahni pesmi svoje krvi je Moreno spoznal, da je to ona — Orana.

Steza, ki je po njej prihajala, je držala vstric s parkom, tik ob prostorčku, kjer je sedel Moreno. Bil je dobro skrit za velikim rožnim grmom, tako da ga ni mogla opaziti, sam je pa vse prav dobro videl.

Da, to dekle, ne, ta žena je Orana. Tista Orana, ki so bile njene sinje oči na prvi pogled začarale mladega španskega letalca, da je tvegaj svoje življenje za njeno rešitev. Tista Orana, ki jo je smel eno samo, kratko noč ljubkovati in imenovati svojo...

Kakor divji veletok so ga zalili ti sladki spomini ... Čuteč ljubljeno ženo tako blizu sebe, se ni mogel več premagovati. Že je vstal, hotel preskočiti ozki jarek in stopiti perdnjo. Tedaj se je pa nenadno — kakor da bi bila nekaj zasulila — obrnila in počasi odšla po stezi nazaj proti graščini.

Tisti mah se mu je zazdela tako daljnja, tako nedosegljiva. Še nekaj sekund poprej je bil pripravljen zavreči vse pomisleke, stopiti prednjo in jo objeti, tako vroče, tako tesno, kakor jo je bil objemal tisto edino noč ...

Zdal je bilo pa že vse drugače. Samo še od daleč je slišal lajanje psov, nje same pa ni mogel več videti.

Spet se je zavedel, kakšna razlika je bila

tisti trenutek med njim in med njo. Tam na Španskem je bilo njemu vse domače in njej vse tuje. Tukaj je pa prav narobe. Tam doli ni bilo nič čudnega, če je po vsej sili hotel, da postanejo te sinje oči za zmemrom njegove, če je poslušal kakor mnogi njegovi tovariši, glas svoje razbičane krvi. Tukaj, kjer je vse tako mirno, tako lepo in urejeno, o tem ni mogoče niti govoriti ...

Tam, v tistem peklju, kjer je z vseh strani nevarnost prežala nanjo, je bila Orana njegova, čisto njegova, edino v njegovem objemu varna pred vsemi nevarnostmi. Tukaj je pa daleč od vojne, daleč od vseh grozot, v varstvu svojih staršev in — zaridel je — svojega denarja. Ali bo zdaj še hotela kaj slišati o njem?

To pot je prvič pomislil, kaj je morala ona občutiti tisto edino noč? Zanj je bila tista noč kakor čaša opojne pijače pred odhodom na fronto, kakor sladek spomin za brezdušno bodočnost, spomin na prelepo preteklost. Bila je sladko odkritje njene nedolžnosti, sramežljivosti in lepote. Kaj je pa mogla tista noč pomeniti njej?

Ali se ni morda danes s strahom spominjala njegovih strastnih objemov? Ali ni morda kdaj s studom pomislila na njegove vroče poljube?

Ta misel mu je postala nezno, čeprav je čutil, kako pravično je, da tudi on že vendar pomisli na to.

Oh, bila je tako mila, tako nežna in tiha kakor preplašena ptička. Tedaj si pač ni mislil, da ne more to nedolžno dekle čutiti ljubezni do nekoga, ki ga pozna komaj nekaj ur. Skušal je v njej zbuditi ljubezen, ki je ni bilo, vneti ogenj ki še ni mogel plamteti. Ali je torej verjetno, da se zdaj še kdaj spomni na moža, ki so ga ji bile razmere tako rekoč vsilile? Razen ... Razen, če ga ...

Skoraj si ni drznil misliti na to Ali je mogoče, da bi tudi ona njega ljubila, tako vroče in strastno, kakor jo je ljubil in kakor jo še ljubi on?

"Zakaj toliko premišlujem?" si je prigovarjal. "Zdal tako ne morem ničesar več popraviti."

Zagledal se je v pokrajino, ki se je tiha in prijetna širila pred njim. Njegove oči so se odpočivale ob mirnem, z vrhami poraslem bregu Loire. Da, vse okrog nje je dihalo mir, lepoto in harmonijo.

Mladi Španec se je zdrznil ob primerjavi tega blaženega miru s svojo razburkano domovino.

Za en sam trenutek je izginilo izpred njegovih oči vse: ljubezen, bodočnost, dom. Nehote je gledal v svoji domišljiji samo gole, kadeče se ruševine svoje rojstne vasi. Samo en kratak, strahoten trenutek je trajala ta grozotna vizija, potlej se je pa izgubila v prijetnem zelenju rečnega brega in v toplih barvah prostranega polja.

"To je pa res čudno — človek, ki je tako pogosto gledal neustrašno smrti v obraz, je ves nemiren in v zadregi, če se takole na lepem znajde pred takšnim ljubezenskim problemom," je pričel modrovati mladi Španec sam pri sebi.

Spet se je spomnil starčevega pripovedovanja. Nekaj v njegovih besedah ga je zbudilo, ga je še zdaj mučilo: novica o snubitvi Andreja Dumoustierja.

"Moja žena je najbrže povprašala po meni na poslaništvu samo zato, da bi izvedela, ali še živim, ali sem padel. To pa najbrže spet samo zato, da bi vedela, ali ima kot vdova že svobodno izbiro, ali ima pa še zmerom vezane roke. Poroka s takšnim bogatašem pač ni od muh."

(Dalje prih.)

"Amerikanski Slovenec" je vez, ki povezuje vse Slovence po Ameriki med seboj.

SIJAJNA PROSLAVA

ZLATEGA JUBILEJA KSKJ

(Nadaljevanje s 1. str.)

otvoril z molitvijo veleč. g. kanonik J. J. Oman, bivši duhovni vodja KSKJ. Po banketu, ki so ga tako bogato in izobno pripravile sloveče slovenske žene in dekleta v Jolietu, pa se je razvil govorniški program. Program je otvoril predsednik pripravljalnega odbora J. Churnovich, ki je po pozdravnem govoru izročil stolaravnateljstvo g. Josephu Zalarju, glavnemu tajniku KSKJ. Ta je najprvo pozdravil vse navzoče v obeh jezikih in razložil pomen tega izrednega dneva za KSKJ. Potem pa so sledili govorniki. Navzoče je pozdravil v imenu mesta mestni župan A. O. Janke, nato državni poslanec Barr, mestni komisarij, zastopnik mestnega lokalnega lista in drugi.

Nato je govoril glavni predsednik KSKJ, g. John Germ, ki je v daljšem govoru slikal važnost in pomenljivost dneva. Lep govor je imela g. Mary Hochevar iz Clevelanda, gl. nadzornica KSKJ. Za tem veleč. g. Cyril Zupan iz Colorado; g. George Brince iz Eveletha; g. Kazimir Cverčko iz Milwaukee; g. John D. Butkovič iz Pittsburgha, gl. predsednik

HBZ.; preč. g. Fr. Scheringer, predsednik Baragove Zveze; veleč. g. kanonik J. J. Oman, ki je le kratko pozdravil z omembo, da daljši pripravljen govor bo objavil v Glasilu KSKJ; govorila sta tudi ga. Marie Prsiland, predsednica SZS in bivša gl. podpredsednica KSKJ in g. Anton Grdina, bivši gl. predsednik KSKJ in navdušen katoliški lajik iz Clevelanda. Predstavljen je bil tudi častni predsednik KSKJ, g. Frank Opeka iz Waukegana.

Govori so bili vsi zanimivi. Govorniki so čestitali KSKJ na uspehih, ki jih je dosegla tekom njenih petdeset let delovanja in obstoja med slovenskim ljudstvom v Ameriki.

Med govorniki so nastopali tudi razni umetniki. Cerkevni pevski zbor sv. Jožefa pod vodstvom g. Antona Rozmana je častno vršil svojo nalogo. Tako mladinski oddelek. Posebno pa šolska mladina, ki je pod skrbnim vodstvom šolskih sester predstavila živo sliko prve konvencije KSKJ. G. John Grdina pa je izvajal čarovniške predstave na odru, kar je bilo zelo zanimivo. Ob koncu so bili predstavljeni tudi vsi še živeči pionirji, ki so člani od začetka Jednote tekom vseh petdeset let.

Joseph Conrad:

NA MORJU

(Dalje)

Nazadnje so nas le vkrcali. Najeli smo posadko. Osem sposobnih mornarjev in dva učena. Neki večer smo se zasukali proti plutačam pri vratih doka, pripravljeni, da bi zapluli na odprto morje, in pričakujemo, da bomo imeli drugi dan lep začetek. Gospa Berardoya se je bila namenila odrediti z nočnim vlakom domov. Ko je bila ladja privezana, smo odšli na čaj. Pri večerji smo bili vsi, Mahon, stara zakonca in jaz, nekam molčljivi. Jaz sem prvi popil čaj ter se izmuznil po cigarete v svojo kabino, ki je bila v lopi tik karsara. Voda je narasla in pihal je veter s prćem; dvojna vrata doka so bila odprta in parniki s premogom so z žarečimi svetilkami prihajali in odhajali v temi, propelerji so pljuskali, vijaki ropotali in s pomola se je razlegalo hrupno vzklikanje. Opazoval sem dolgo vrsto vršnih svetilk, ki so drsele nizko v noči, kar je nadomestila zažarela vame neka rdeča svetloba, izginila, pa se spet prikazala in obstala. Tik pred mano se je v nejasnih obrisih prikazal premec nekega parnika. Zaklical sem v kabini: "Pridite gor, hitro!" Narkar sem začul prestrašen klic, ki se je razlegnil daleč v noč: "Zaustavite, sir." Zacičljaj je zvonec. Drug glas je swareče zavpil: "Naravnost proti ladji plovemo, sir." Robot glas mu je odvrnil: "Vse v redu," narkar je težko tresnilo. Parnik se je bil s svojim štrlečim kljunom močno zadel ob naše sprednje vrve. Nastal je trenotek zmešnjave, vpitja in zbeganege tekanja. Para je votlo zahropela. Nato smo slišali glas:

"Vse jasno, sir ... Ste vi nared?" je vprašal robot glas. Skočil sem naprej, da bi si ogledal poškodbe, in zavpil sem nazaj: "Mislim, da." "Polahko nazaj," je velel roboti glas. Zacičljaj je zvonec. "Kateri parnik je?" je zakričal Mahon. Ta čas nismo videli več ničesar drugega ko nekakšno temno grmado, ki se je premikala nedaleč od nas. Zakričali so nam nekakšno ime — Miranda ali Melissa — ali nekaj podobnega. "To pomeni, da bomo morali ostati še en mesec v tej ogabni luknji," mi je rekel Mahon, ko sva s svetilko v roki pregledovala razdejane oplate in pretrgane prače. — "Kje je pa kapitan?"

(Dalje prihodnjič)

PRODA SE. ALI PA ODDA V NAJEM

dobrodoča slovenska grocerija in mesnica sredi slovenske naselbine v Chicago. Proda se trgovina s hišo vred, ali pa samo trgovino, ali pa tudi odda samo v najem. Ako bi se dobila pa kaka stranka, ki bi hotela voditi trgovino za nas, naj se prihlasi. Podpisani moram radi zdravja za nekaj časa iz trgovine. Za podrobnosti je vprašati pri Mr. Josephu Kukmanu, 1837 W. Cermak Road, Chicago, Illinois. Slovincem je ta ponudba najprvo na razpolago. Zato ne odlašajte če vas ta ponudba zanima. 2x

V NAJEM SE ODDA

4 lepe sobe za \$14.00 na mesec. Vprašajte na naslovu: 367 Hill Street, vogal Sedgwick St., Chicago. 2x

IŠČEMO JANITORJA

starega do 50 let, mora znati brati angleško in biti samski. Dobro mesto za pravega človeka za celo življenje. Zglasite se na 1332 So. Central Park Ave., Chicago, 1st floor zadaj, pri gospodinji. 4x

Michael Trisko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
Pleskarji in popraviljači ometa in sten.
2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovincem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK
in
KIRURG

Urad:
1901 West Cermak Road
CHICAGO
Telefon Canal 4918
Residenčni tel.: La Grange 3966
1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

Investirajte svoj denar v vojne bonde! Pomagajte svoji deželi do zmage!

V blag spomin
OSME OBLETNICE SMRTI
našega ljubljenege soproga in očeta
IGNAC JORDAN
ki nas je za vedno zapustil dne 9. julija 1936.
Vsa leta v naši hiši žalostno in pusto je, odkar si zatisnil svoje trudne oči nepozabljeni ti mož, nikdar pozabljen od nas, ki smo te tako zvesto ljubili. Tvoj grob vedno krasimo s cvetjem in prošimo Boga, da bi se enkrat v nebesih skupaj našli.
Žalujoci ostali:
MRS. AGNES JORDAN, soproga in otroci.
La Salle, Ill. 29. julija 1944.

PAZITE NA SVOJE ELEKTRIČNE PRIPRAVE — ZDAJ SE TEŽKO DOBE

"Tukaj je 9 pravil, da bo vaš čistilec TRAJAL DALJE in ČISTIL BOLJE"

1. Izpraznite vrečo vedno, ko čistite. Včasih jo obrnite na zunanjo in pokračite. Nikoli ne operite vreče.
2. Namažite čistilec po izdelovalčevih navodilih. Če ste jih izgubili, vprašajte prodajalca, kje in kako se to napravi.
3. Odstranite lase in niti iz krtače. Obrabljene krtače morate dati nadomestiti ali popraviti. Obrabljene krtače ne poberejo vseh smeti.
4. Uravnajte ustnik in krtačo. Navodno mora biti krtača 1/8 in. od ustnika. Če ni prav uravnano, se jermen rad utrga. Jermen je težko dobiti.
5. Nikar ne vodite čistilec čez kovinske predmete, na pr. igle in bučke. Poškodovale vam bodo veternico.
6. Ne popravljajte čistilca sami. Če ne deluje prav tudi potem, ko ste se ravnali po teh navodilih, se obrnite na prodajalca.
7. Čistite preproge pogosto, da se prah in smeti ne uležijo v njih, kar škodi preprogi in potemni njeno barvo.
8. Takoj prekinite zvezo, če motor neče iti, in prodajalec naj pogleda, kaj je narobe z njim. Drugače si lahko pokvarite motor.
9. Čistite vrhice naj bo stran od radiatorjev. Pazite, da se ne zasukate, prežete ali zavolite. Ovitje kablarna mesta. Primitve za vtičnike, ko potegnate vrhice iz stika. Navitje je lepo okrog čistilca, kadar ga ne rabite.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS
Vojne tovarne potrebujejo elektriko — rabite jo pametno!